

Lausunto Eduskunnalle: Asetusehdotus yhteisestä maatalouspolitiikasta (CAP)

Euroopan komission asetusehdotus yhteisestä maatalouspolitiikasta vuosille 2028–2034 sisältää merkittäviä uudistuksia, joiden tavoitteena on yksinkertaistaa tukijärjestelmiä, lisätä kansallista joustavuutta ja vahvistaa maatalouden kilpailukykyä sekä huoltovarmuutta. ProAgrian näkökulmasta asetusehdotuksessa on useita keskeisiä painotuksia, jotka tulee huomioida kansallisessa valmistelussa ja neuvotteluissa:

1. Nuorten viljelijöiden tukeminen ja sukupolvenvaihdot

Asetusehdotus korostaa nuorten viljelijöiden tukemista ja sukupolvenvaihdosten edistämistä. Jäsenvaltioiden tulee laatia sukupolvenvaihdosstrategia, jossa tunnistetaan nuorten alalle tulon esteet ja esitetään toimenpiteet niiden poistamiseksi. Nuorille viljelijöille suunnatut tukimuodot, kuten korotettu pinta-aratuki, investointituki ja aloitustuki, ovat keskeisiä maatalouden uudistumisen ja elinvoimaisuuden kannalta. On tärkeää, että nuorten viljelijöiden tukeminen säilyy CAP:n ytimessä ja että toimenpiteet ovat riittävän vaikuttavia ja joustavia Suomen olosuhteisiin.

2. Neuvontapalveluiden ja AKIS-toiminnan kehittäminen

Asetusehdotus velvoittaa jäsenvaltiot kehittämään maatalouden tieto- ja innovaatiojärjestelmää (AKIS) sekä maatilojen neuvontapalveluita. Erityisesti nuorten viljelijöiden neuvonta ja osaamisen kehittäminen tulee nostaa keskiöön. On tärkeää, että viljelijöiden neuvontapalveluiden rahoitus turvataan ja että AKIS-järjestelmä tukee innovaatioiden käyttöönottoa, tiedonvaihtoa ja osaamisen kasvua koko maataloussektorilla. Vain tällä tavoin voidaan menestyksekkäästi tukea viljelijöitä CAP:n tavoitteiden saavuttamisessa sekä kannattavuutensa parantamisessa.

3. Rahoituksen kokonaismäärän säilyttäminen

Suomalaisten viljelijöiden ja Suomen maatalouden kannalta on välttämätöntä, että CAP:n rahoituksen kokonaismäärä pysyy vähintään nykyisellä tasolla ilman leikkauksia. Komission esittämä rahoitustaso vaikuttaa alustavasti riittämättömältä, ja Suomen tulee neuvotteluissa tavoitella mahdollisimman korkeaa saantoa, ottaen huomioon maamme haastavat luonnonolosuhteet. Rahoituksen riittävyys on edellytys maatalouden kannattavuudelle, huoltovarmuudelle ja maaseudun elinvoimalle. Rahoituksen hakemisen, myöntämisen sekä käytön raportoinnin byrokratian vähentämiseen on syytä kiinnittää huomiota.

4. Maaseudun kehittämisen rahoitus ja monipuolistaminen

Asetusehdotuksen mukaan maaseudun kehittämisen toimenpiteitä voidaan jatkossa rahoittaa myös muilla rahoitusinstrumenteilla, kuten kilpailukykyrahastolla ja Horisontti Eurooppa -ohjelmalla. Tämä mahdollistaa laaja-alaisemman maaseudun kehittämisen ja elinkeinojen monipuolistamisen. On kuitenkin varmistettava, että maaseudun kehittämisen rahoitus ei kavennu koskemaan vain maa- ja metsätaloutta, vaan tukee myös muuta yritystoimintaa, yhteisöjä ja paikallista elinvoimaa. Rahoituksen hakemisen, myöntämisen sekä käytön raportoinnin byrokratian vähentämiseen on syytä kiinnittää huomiota.

24.11.2025

5. Kansallinen päätäntävalta ja huoltovarmuus

CAP:n käytännön toimeenpano ja hienosäätö tulee olla Suomen omissa käsissä. Jäsenvaltioille on annettava riittävästi liikkumavaraa suunnitella ja toteuttaa toimenpiteet kansallisten erityispiirteiden ja tarpeiden mukaisesti. Kaikissa toimissa tulee huomioida Suomen huoltovarmuuden ylläpitäminen ja ruoantuotannon turvaaminen. Kansallinen kumppanuussuunnitelma on keskeinen väline, jolla varmistetaan, että CAP tukee Suomen ruokaturvaa, maatalouden kilpailukykyä ja kriisinkestävyyttä.

Yhteenveto

ProAgria tukee asetusehdotuksen tavoitteita, mutta korostaa, että nuorten viljelijöiden tukeminen, neuvontapalveluiden ja AKIS-toiminnan kehittäminen, rahoituksen kokonaismäärän säilyttäminen, maaseudun kehittämisen monipuolinen rahoitus, sekä kansallinen päätäntävalta ja huoltovarmuus ovat ratkaisevia tekijöitä tulevan CAP:n onnistumiselle. Näiden painotusten tulee ohjata Suomen neuvottelutavoitteita ja kansallista toimeenpanoa. Rahoituksen hakemisen, myöntämisen sekä käytön raportoinnin byrokratian vähentämiseen on syytä kiinnittää huomiota.

ProAgria Keskusten Liitto ry

Harri Mäki vuokko

Toimitusjohtaja